



Kommissorium

om

vejledende specialistgrupper til vurdering af udbuddet af økologisk planteforneringsmateriale.

Baggrund

Til understøttelse af Landbrugsstyrelsens løbende vurdering af, om udbuddet af det tilgængelige økologiske planteforneringsmateriale er tilstrækkeligt, har Landbrugsstyrelsen besluttet, at oprette en række vejledende specialistgrupper, bestående af både interne og eksterne deltagere. Der ydes ikke vederlag for deltagelse i de vejledende specialistgrupper.

Landbrugsstyrelsen skal løbende og minimum en gang om året foretage en vurdering af det tilgængelige planteforneringsmateriale, der kan benyttes af danske økologiske producenter. Dette følger af Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EU) 2018/848¹ bilag II, del I, 1.8.5.6 jf. Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/1794² bilag nr. 2, som bestemmer, at

Medlemsstaternes kompetente myndigheder opretter en officiel liste over arter, underarter og sorter (eventuelt opdelt i grupper), for hvilke det er fastslået, at økologisk planteforneringsmateriale eller omlægningsplanteforneringsmateriale er tilgængeligt i tilstrækkelige mængder af de egnede sorter på deres område. Der udstedes ingen tilladelser i henhold til punkt 1.8.5.1 for de arter, underarter eller sorter på den berørte medlemsstats område, der er opført på listen, medmindre de er begrundet i et af de formål, der er nævnt i punkt 1.8.5.1, litra d). Hvis mængden eller kvaliteten af det økologiske planteforneringsmateriale eller omlægningsplanteforneringsmateriale, der er tilgængeligt for en art, underart eller sort på listen, som følge af usædvanlige omstændigheder viser sig at være utilstrækkelig eller uhensigtsmæssig, kan medlemsstaternes kompetente myndigheder fjerne en art, underart eller sort fra listen.

¹ Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 834/2007

² Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/1794 af 16. september 2020 om ændring af del I i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 for så vidt angår anvendelsen af omlægningsplanteforneringsmateriale og ikkeøkologisk planteforneringsmateriale

Medlemsstaternes kompetente myndigheder ajourfører hvert år deres liste og gør denne liste offentligt tilgængelig.

Senest den 30. juni hvert år og første gang senest den 30. juni 2022 fremsender medlemsstaternes kompetente myndigheder linket til det websted, hvor den ajourførte liste gøres offentligt tilgængelig, til Kommissionen og de øvrige medlemsstater. Kommissionen offentliggør links til de ajourførte nationale lister på et særligt websted.

Formålet med de vejledende specialistgrupper er, at de skal understøtte Landbrugsstyrelsen i arbejdet med at vurdere, hvorvidt det udbudte planteforneringsmateriale, under arten, underarten og sortsgrupperne, er tilstrækkeligt både kvalitativt og kvantitativt i forhold til understøttelse af økologernes behov.

Til brug for denne objektive vurdering er sammensætningen af grupperne et vigtigt element, da gruppernes sammensætning skal sikre et retvisende nuanceret billede af markedet for planteforneringsmateriale.

Vurderingerne af det tilgængelige planteforneringsmateriale skal foretages på en sådan måde, at disse sikre en konstant udvikling og udvidelse af markedet for økologisk planteforneringsmateriale, hvilket er essentielt for økologiens troværdighed og en nødvendighed i henhold til forordningen.³

Ved deltagelse i specialistgrupperne har deltagerne mulighed for at komme med input i forbindelse med Landbrugsstyrelsens vurdering af sortsgruppernes og afgrødearternes placering under kategori 1 (nationalt annex), 2 (individuel tilladelse) eller 3 (bekræftelse/generel tilladelse). Landbrugsstyrelsen foretager herefter den endelige indplacering.

Der vil for hver af de oprettede specialistgrupper blive udarbejdet et arbejdsdokument for den eller de specifikke afgrøder med en nærmere angivelse af, hvilke parametre der skal indgå i vurderingen.

Afgrødeområder til brug for vejledende specialistgrupper

Til understøttelse af Landbrugsstyrelsens vurdering af det tilgængelige udbud af planteforneringsmateriale til økologisk produktion, fastsættes vejledende specialistgrupper på nedenstående områder. Listen kan senere udvides eller indskrænkes afhængigt af behov.

Landbrugsafgrøder

- Korn
- Bælgsæd og raps
- Majs

Græs, kløver og blandinger

Frukt og bær

- Jordbær
- Kernefrugt
- Buskfrugt

³ Jf. Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EU) 2018/848 artikel 53, stk. 1

Grøntsager friland

- Rodfrugter
- Bladgrønt
- Kål og græskar
- Allium (løgprodukter)
- Bælgfrugter og sukkermajs

Grøntsager væksthus

- Krydderurter
- Grøntsager (Agurk, peber og tomat)

Blomster og potteplanter

Sammensætningen af de vejledende specialistgrupper

Landbrugsstyrelsen opretter, og fastsætter sammensætningen, af de vejledende specialistgrupper. For at sikre, at gruppernes sammensætning giver et objektivt, retvisende og nuanceret billede af markedet for tilgængeligt planteforneringsmateriale, tilstræbes det at sammensætte de vejledende specialistgrupper ud fra følgende:

- Repræsentanter fra Landbrugsstyrelsen
- Repræsentanter fra Aarhus Universitet
- En repræsentant fra forsøgsstation
- En repræsentant fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug

- To repræsentanter for leverandører af planteforneringsmateriale
- En eller to repræsentanter fra forædler

- To repræsentanter fra landbrugskonsulenter
- To avler repræsentanter - jordbrugere

En specialistgruppe oprettes dog kun, hvis der som minimum er fem repræsentanter fra hver deres område, som vil deltage.

De ønskede input til vurderingerne

Landbrugsstyrelsen ønsker som udgangspunkt, at de vejledende specialistgrupper kommer med input til vurderingen af det tilgængelige udbud herunder, om der er tilstrækkeligt udbud inden for de enkelte arter eller sortsgupper.

Når sortsgupperne kategoriseres, vurderes de ud fra, hvor mange af producenterne/økologerne, der forventes, at kunne benytte det tilgængelige planteforneringsmateriale.

Som rettesnor benyttes følgende matrice til indplacering af sortsgupper/arter:

Kategori	Tilgængelighed
Kategori 1 (National annex)	90% af bedrifterne kan bruge det tilgængelige materiale
Kategori 2 (Individuel tilladelse)	90% – 10% af bedrifterne kan bruge det tilgængelige materiale
Kategori 3 (Bekræftelse/generel tilladelse)	<10 % af bedrifterne kan bruge det tilgængelige materiale, muligvis generel tilladelse, dog efter en nøje overvejelse af de enkelte sorter

Parametre der skal tillægges væsentlig værdi i vurderingen af sortsgrupper og arter:

- Dyrkningsegnet i økologien
- Resistens og tolerance i forhold til sygdomme
- Udvikling
- Vækstsæson
- Standfasthed
- Tørke- og kuldetolerance
- Højde
- Jordbundsforhold
- Buskning
- Konkurrenceevne
- Specielle egenskaber
- Økologiske sortsforsøg og afprøvninger
- Forsøg og afprøvninger med ikke-økologiske ubejdsede sorter eller sorter bejdsset med økologisk tilladte produkter på økologisk certificerede arealer.

Parametre der skal tillægges begrænset værdi i vurderingen af sortsgrupper og arter:

- Forholdstal og udbyttepotentiale
- Konventionelle sortsforsøg og afprøvninger, der foregår på konventionelle arealer, hvor der tildeles produkter og/eller stoffer, der ikke er tilladt i økologien, så der sikres en retvisende afprøvning.

Oplysninger til brug for vurderingerne skal i prioriteret rækkefølge stamme fra blandt andet:

1. Officielle økologiske sortsafprøvninger eller forsøg
2. Andre økologiske afprøvninger og forsøg
3. Praktiske dyrkningsafprøvninger og forsøg
4. Ikke-økologiske sortsafprøvninger og forsøg

Se udspecificering herunder:

1. Økologiske afprøvninger og forsøg der er registreret i f.eks. Nordic Field Trial System eller lignende danske og udenlandske systemer.

2. Økologiske forsøg og afprøvninger der ikke er registreret i f.eks. Nordic Field Trial System eller lignende danske og udenlandske systemer.

3.a Økologiske afprøvninger hos den enkelte økolog og dennes erfaringer hermed.

3.b Økologiske afprøvninger eller forsøg foretaget af private firmaer eller konsulenthuse hos en eller flere økologer.

4.a Ikke-økologiske forsøg og afprøvninger der er registreret i Nordic Field Trial System eller lignende danske og udenlandske systemer.

4.b Ikke-økologiske forsøg og afprøvninger der ikke er registreret i Nordic Field Trial System eller lignende danske og udenlandske systemer.

4.c Ikke-økologiske afprøvninger hos den enkelte økolog og dennes erfaringer hermed.

4.d Ikke-økologiske afprøvninger eller forsøg foretaget af private firmaer eller konsulenthuse hos en eller flere økologer.

Oplysningerne beskrevet i foregående afsnit kan enten stamme fra Danmark eller områder med lignende klimatiske forhold. Eksempler på områder der kan sammenlignes klimatisk med danske forhold følger. Listen er dog ikke udtømmende.

1. Tyskland
 - a. Slesvig Holstein
 - b. Mecklenburg Vorpommeren
 - c. Brandenburg
 - d. Nieder-sachsen
2. Polen
 - a. Voivodskabet Vestpommern
 - b. Voivodskabet Pommern
 - c. Voivodskabet Ermland-Masurien
3. Sverige
 - a. Skåne
 - b. Halland
 - c. Blekinge
 - d. Småland
 - e. Västergötland
4. Østrig
 - a. Niederösterreich
 - b. Wien
 - c. Burgenland
5. Holland
6. Nordøstfrankrig
7. England

For planteforneringsmateriale, der dyrkes i beskyttede systemer, hvor der tilføres både varme og lys, er det ikke et krav, at oplysningerne stammer fra områder med lignende klimatiske forhold.

Oprettelse af ækvivalenslister

I forbindelse med vurderingen af det tilgængelige udbud, ønskes der også input fra specialistgruppen til indplacering af sorter på ækvivalenslisten inden for den enkelte art eller sortsgruppe. Det vil som udgangspunkt ikke være muligt, at opnå en tilladelse til brug af en ønsket sort, hvis der på ækvivalens er sorter med egenskaber, som kan sidestilles med den ønskede sort. Der skal i vurderingen ikke lægges vægt på, om sorten en til en kan erstattes, men om en eller flere af sorterne har egenskaber, der gør, at de vil kunne anvendes i stedet for den ønskede sort

Mødefrekvens

Mødefrekvensen er en til to gange om året alt efter, hvilken afgrødeområder, der er tale om. Dog kan der efter behov afholdes flere møder årligt.